

sedaj že v hladnem grobu. V petek, dne 16ega marcija so ga ob 3. uri popoldne deli v grob v Charlottenburgu blizu Berolina. Vršilo se je to ob velicih svečanostih, težko, če še kedaj poprej v taki meri, ali vsega je na svetu konec in tako je stopil tudi zmagoviti cesar Viljem s sveta. Na njegovo mesto stopil je njegov edini sin, doslenji cesarjevič Friderik Viljem in privzel si je ime Friderik III.

O njem se sedaj, kar ni drugače mogoče, piše veliko, toda različno, prav, kakor si ga kateri pisec domišljuje. Mi si ne lastimo preoškega duha in torej ne ugibamo, česa da se naj nadejamo, pa tudi ne, česa se naj bojimo od njega, podamo pa našim bralcem glavne črte iz dosedanjega življenja nemškega cesarja.

Friderik III. se je rodil dne 18. oktobra 1831 v novem kraljevem poslopju v Potsdamu. Leta 1840, tedaj v svojem 9. letu stopi mladi princ v armado v časti nadporočnika ali nadlieutnanta in leta 1849 je prišel na vseučilišče v Bonn ter se je učil ondi zgodovine in pravosodja, tudi se je podvrigel skušnjam za čast doktorja pravosodja. Za tem je stopil nazaj v armado ter je postal 1852 major. Tisto leto je prišel s svojim očetom v Avstrijo, k vojaškim vajam v Olomucu. V tem se je sešel prvokrat z našim cesarjem in avstrijski pešpolk št. 20 je prejel po njem svoje ime. Iz Olomuca je prišel tudi na Dunaj in leto pozneje, dne 6ega novembra, je stopil v zvezo prostozidarjev ali freimaurerjev. Dne 25. januarija 1858 se je poročil v Londonu z najstarejšo hčerjo anglejske kraljice, princesinjo Viktorijo. V schleswig-holsteinski vojski je bil princ Friderik Viljem v štabu generala Wrangla, toda ni imel posebne vojaške službe.

V vojski z Avstrijo leta 1866 je bil Friderik najmlajši vojskovodja ter je bil poveljnik v drugem vojnem koru pruske armade. Iz Glatza je vdrl na Česko, dobil zmago pri Nahodu, pri Skalicach, pri Kraljevem dvorci, v bitki pri Kraljevem Gradu pa je prav on odločil, da je naša vojska padla, ker je prišel do Chluma v času, ko se ga niso še naši nadejali. Za to ga je oče, tedanji pruski kralj Viljem IV. odlikoval še na bojišči z velikim redom „za zasluge“. Leta 1867 je bil potem v Parizu pri razstavi, leta 1869 pa v Afriki, ko so izgotovili Sueški prekop.

Ko je bila vojska s Francijo, je bil poveljnik južno-nemškim četam ter je dobil prvo zmago Prusiji, ko si je osvojil Weissenburg in dva dni pozneje, dne 4. avgusta, je premagal sijajno maršala Mac Mahona pri Wörthu. V bitki pri Sedanu pa ni bil, pač pa je prišel drugi dan v grad Bellevue ter je našel ondi vjetega, poprej tako slavnega Napoleona III. Dne 28. oktobra 1870 mu je podelil kralj naj-

višjo čast v pruski armadi, čast generalnega maršala.

Ne dolgo za tem je bil Friderik prvi, ki se je poklonil svojemu očetu, tedaj že cesarju Nemčije. Dne 2. marcija 1871 je stal na čelu armade, ki je hitela proti Parizu. Leta 1872 je prišel drugokrat k našemu cesarju ter je bil njih gost v Ischlu in dne 1. maja 1883 bil je v pričo, ko so odprli razstavo na Dunaji. Bil je potem dne 5. julija 1875 pri pogrebu cesarja Ferdinanda. Dne 17. novembra 1883 je Friderik odpotoval v Madrid, da obišče kralja Alfonza in iz Španije je šel dne 14. decembra v Rim. Tu je obiskal kralja Humberta in je prišel tudi k sv. Očetu Leonu XIII. Temu se je tačas vse čudilo, kajti Friderik je lutrovske vere in ta čas so v Nemčiji še hudo stiskali katoliško cerkev. Vse eno pa so ga sv. Oče vzprejeli in to je bil začetek boljših razmer za katoliško cerkev v Nemčiji.

To bi bile najslavnije črte iz življenja sedanjega nemškega cesarja. Da je v tem času zbolel in da je še sedaj bolen, to je bralcem znano.

Gospodarske stvari.

Zajčji zob.

Na prošnjo nekaterih naših bralcev govorimo še dnes o zajci in škodi, ki jo dela njegov zob po zimi in deloma še tudi v spomladi na sodnih drevesih.

Koža je na deblu drevesa imeniten del v rastlinskem truplu in brez nje še ni misli, da raste drevesce ali sploh kaka rastlina. Na koži drevesa je tedaj vsaka rana lahko drevesu na škodo, ali se to že posuši vsled rane ali pa se ne razvija več v redu. V koži drevesa so namreč poti, po katerih leze rastlini hrana iz zemlje v koreninje in iz tega po deblu v vse dele drevesa, po koži se torej redi drevo.

Lehko se torej umeje, da gre v prvi vrsti sadjarju skrb za kožo, naj jo zavaruje zoper vse, kar jo lahko kje rani. Pač škoda, da se mu to ne posreči vselej, vsaj zoper zajčji zob še ni gotovega varstva razven v ovezovanji, toda to je mudno delo in če ne gleda gospodar v pravi čas, da obveže drevje dobro, prehiti ga lahko zima ali že zajec sam, kajti le-ta začenja že v pozni jeseni svoje pogubno delo, posebno pa še v spomladi ne kaže obvez prerano jemati od dreves.

Steblo, ki ga nagloda in še gotoveje tako, ki ga zajec ogloda, posuši se kaj rado. Reši se le bolj po redkem. Če je žlahno steblo obglodano in še ni predebelo, tedaj se prereže malo pod rano, toda nekaj naševno in tedaj požene še včasih žlahnih mladičev. Iz teh se vzredi potem še žlahno drevo, toda to delo je mudno

in najmanj za tri leta je drevo potisnjeno nazaj. Se vé, da se naj odpravi vsak mladič divjak z debla. le takrat, če ne požene noben žlahni mladič iz debla, pusti se krepek divjak in se cepi z nova.

Bolje in lažje delo še je pa tačas, ako je deblo zajec le naglodal, ne pa oglodal, tedaj se drži še spodnji del debla z gornjim po koži, vsaj na necih straneh. Ako je tako, tedaj ni treba debla odrezati, ampak rana se lepo zamaže z navadno drevesno mažo. Le-ta se napravlja tako-le: Vzame se 1 del ila, 1 del kravjeka in pa nekaj gašenega apna ter cela zmes dobro vdela. Z njo se namaže potem rana precej na debelo. Da se potlej ne posuši prerano, obveži jo s kako cunjjo in jo pritrdi na drevo, da je ne spere dež ali sploh kaj druga.

S to mažo pa ne smeš priti prepozno, kajti če je rana že suha, ne izda več tudi maža. Prej ko prej torej zamaži rano, kdor zapazi, da je bil zajčji zob na njegovem drevju.

Sejmovi. Dne 22. marcija: Na starih sv. Gorah, pri sv. Jederti pri Laškem, v Rogatci, na Zigartskem bregu in pri sv. Križi na Murškem polji. Dne 23. marcija v Arnočah, Ločah in v Rušah. Dne 26. marcija v Dobovi, Strađnu in v Teharjih. Dne 27. marcija v Ormoži, v Braslovčah, v Podplatu in Slov. Bistrici.

Dopisi.

Iz Poličan dne 17. marca 1888. (Kmetje, tirjajte slovensko uradovanje!) Kako se našem ljudstvu z nemškim uradovanjem krivica in gmotna škoda godi, kaže kaj jasno sledeči slučaj: Posestnik A. iz S. dolžuje v okrajno hranilnico B. posojilo znašajoče več stotin. Pri plačevanju obresti mu je trdo šlo; hranilnica ga je tožila in tudi rubila, tako, da je že prišlo do eksekutivne cenitve njegovega posestva. Napne vse svoje sile, da plača odvetniku stroške in zaostale obresti. Hranilnica mu na to pusti posojilo proti prejšnjim zavezam. Eksecucija se ustavi in kmet, ko se je komaj malo oddahnil, plačuje redno obresti naprej. Vendar čez nekaj časa pride spet v denarno zadrego ter ne more zapadlih obresti o pravem obroku plačati. Odvetnik prosi za ponovljenje že prej dovoljene eksekutivne cenitve v nemškem jeziku, čeravno eksekut A. samo slovenski razume; a slovenski zna brati in pisati. Dan cenitve se določi; a eksekut A. meneč, da je uloga nova tožba, pride o določeni uri peš k sodniji, kjer je menil skleniti novo pogodbo; na drugej strani pa je šla sodna komisija z cenilcema cenit njegovo posestvo; stroški cenitve bodo, kakor čujemo, znašali nad 15 gold. Kako debelo je gledal pomilovanja vredni eksekut, ko se mu je to pri sodniji naznanilo! Kdo mu

je toraj zakrivil te stroške? Dajte odgovor na to, vi nemčurski odvetniki! Mar ubogi eksekut, ki bi, ko bi se mu bil izročil slovenski odlok, ktereга bi sam prebral in razumel, gotovo prišel o pravem času hranilnico prosit, da mu še odložijo eksekut cenitev? Ker se ni bati izgube, bi mu hranilnica gotovo ne odrekla. Glejte, koliko denarjev so naši kmetje že izgubiti morali, ker se slovensko ne uraduje. Zavoljo tega terjajte, da Vam odvetniki slovensko uradujejo in hodite le k takim zavodom in odvetnikom, ki bodo to storili.

Ptujska okolica. (Krajni šolski svet.) Naši vrli šolski zastopniki so se v novi krajni šolski svet sledeče sestavili: Predsednik je vdrugokrat voljen g. Andrej Brenčič, kmet in posestnik v Novi vasi in v Ptujih — podpredsednik g. Janez Belšak, posestnik v Vičavi. Cerkveni zastopnik so prečastiti minorit. gvardijan in župnik o. Benko Hrtiš, — zastopnik učiteljstva g. nadučitelj Karol Švajgel — odborniki so gospodje Janez Kostanjevec, posestnik v Spuhlji, Juri Kuhar, kmet v Brestji, Anton Petrovič, kmet v Podvincih, Janez Vrabl, kmet v Mestnem vrhu, Jože Zorko, posestnik v Zicarji. Vsi ti izvoljeni so pridni katoličani in zanesljivi in pošteni Slovenci, kar nas posebno celo faro veseli. Le okrajni šolski svet nas je iznenadil, ki nam je poslal znanega Dr. Hanza Mihelitscha, odvetnika v Ptujih, za krajnega šolskega ogleda. No pa ne bo —.

S Kumena na Pohorju. (Lesni trg. Župani.) Polagoma se vzbuja narodna zavest tudi tukaj ob severni meji Slovenstva, kar je tem bolj veselo, ker so si bili naši nasprotniki te kraje že skoraj popolnoma prisvojili. Naši ljudje so bili namreč mnogo časa popolnoma v rokah nemških in nemškutarskih lesnih trgovcev, ki so toraj tudi edini povsod gospodarili in ukazovali, ter tako svoj močen upliv povsodi širili med ljudstvom. Da se je to v zadnjem času nekoliko spremenilo, in da ljudje čedalje bolj samostojno postopajo tako pri svoji kupčiji, kakor tudi drugod, zato se imamo največ zahvaliti mnogim blagim rodoljubom, ki se vedno in neprestrašeno boré za naše pravice, kakor tudi za naš vsestranski, duševni in gmotni napredek. V našem kraji dobé ljudje denar edino le za les, družih pridelkov tukaj skoraj ni. Popred kedaj so kmetje lesno blago navadno davali trgovcem, ki so pri tej kupčiji v kratkem času silno obogateli. Danes pa jih je mnogo, ki brez posredovanja lesno blago prodavajo in so pri tem gotovo na boljsem. Še bolje bi pa bilo, ko bi se osnovala trgovske kmetske družbe ali zadruge, ki bi potem tržile z lesom na skupni dobiček. Tako bi bilo potem mogoče lesu nastaviti pravične cene in nikomur bi ne bilo treba lesa davati pod ceno, kajti bi mu zadruga pomagala s posojilom, ako bi bil v sili